

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Базалійського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з
інвалідністю

22.02.2024

м. Хмельницький, 2024 рік

I. ВСТУП

У межах реалізації пілотного проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи, 22.02.2024 регіональною групою НППМ здійснено відвідування Базалійського будинку – інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю (далі – заклад, інтернат, установа).

Відвідування здійснювали члени регіональної групи НППМ:

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації (керівник регіональної групи НППМ);

Шаповалов Олег Олександрович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Свободи, буд. 24, смт Базалія, Хмельницький р-н, Хмельницька обл., 30650.

Керівник інтернату – Коломійчук Алла Олексіївна.

Згідно зі Статутом Базалійського будинку – інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, який затверджений розпорядженням голови Хмельницької обласної ради від 04.08.2021 за № 178/2021-о, установа є стаціонарним інтернатним закладом соціального захисту, що утворений для цілодобового проживання (перебування) та догляду за громадянами похилого віку та особами, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового, медичного обслуговування, соціальних послуг і комплексу реабілітаційних заходів. У закладі створено та функціонує два відділення: відділення стаціонарного догляду для підопічних, які частково втратили здатність до самообслуговування та відділення стаціонарного догляду для підопічних, які втратили здатність до самообслуговування, чи не набули такої здатності.

Інтернат розрахований на перебування 50 осіб. На день відвідування в закладі проживає 48 осіб, з них 2 підопічних – госпіталізовано, 1 підопічний у відпустці. В установі проживає 25 підопічних, яким встановлено групи інвалідності (I група – 9 осіб, II група – 12 осіб, III група – 4 особи). Окрім того, 14 підопічних закладу мають статус внутрішньо переміщених осіб.

Закладом здійснюється організація надання медичної допомоги, зокрема підопічним вчасно організовується щорічний комплексний медичний огляд.

Закладом отримано ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики. Окрім того, для забезпечення надання медичних послуг

підопічним закладу було укладено договори з комунальним некомерційним підприємством «Теофіпольська багатoproфільна лікарня» Теофіпольської селищної ради про надання медичної допомоги, а саме медична допомога вузькопрофільними спеціалістами, та комунальним некомерційним підприємством «Теофіпольський центр первинної медико-санітарної допомоги» Теофіпольської селищної ради, щодо медичних послуг з первинної медичної допомоги лікарем загальної практики сімейної медицини.

Під час огляду наявних у закладі медичних препаратів не виявлено ліків з терміном придатності, що минув. Відповідно до вимог Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» підопічними укладено (підписано) договори (декларації) з лікарями, які надають первинну медичну допомогу.

Підопічні забезпечені технічними та іншими засобами реабілітації, а також частково спеціальними засобами для догляду. На час відвідування у коридорах житлового корпусу перебували підопічні, які пересувалися на кріслах колісних.

За 2023 рік в інтернаті померло 9 підопічних.

Штатна чисельність працівників закладу складає 28,25 штатних одиниць, з них 14,5 – медичний персонал (лікар сімейної медицини – 0,5; сестри медичні – 2; молодший медичний персонал – 11; завідувач відділенням – 1).

Санітарний стан кімнат, постільної білизни та одягу підопічних задовільний.

Територія закладу доглянута, наявні місця для відпочинку та дозвілля підопічних (лавки, бесідки тощо) (фото 1).

У закладі облаштовано дві кімнати відпочинку, в якій підопічні проводять своє дозвілля, а також здійснюють перегляд телевізійних програм (фото 2, 3).

Коридори закладу обладнані поручнями для зручності пересування підопічних по інтернату (фото 4).

Вбиральні інтернату також обладнані поручнями та пристосуваннями для осіб з інвалідністю та маломобільних підопічних (фото 5).

В умовах воєнного стану заклад має достатній запас продуктів харчування та м'яких засобів (фото 6).

Заклад оснащений системою водопостачання. Опалення інтернату забезпечується стороннім суб'єктом господарської діяльності. Температурний режим у житлових кімнатах та інших приміщеннях відповідає нормам. У санітарних кімнатах та на харчоблоці наявна гаряча вода, підігрівання якої здійснюється електричними бойлерами. У приміщенні харчоблоку відсутні неприємні запахи, робочі поверхні та посуд чисті, витяжка в робочому стані. Працівники, які залучені до робіт на харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних (санітарних) книжках. Підопічних забезпечено чотириразовим харчуванням,

наявне денне та перспективне меню. Підопічні забезпечені питною водою. Порухень правил товарного сусідства та строків зберігання продуктів на харчоблоці закладу не виявлено.

На території закладу функціонує пральний комплекс.

Працівниками інтернату здійснюється належне прибирання у кімнатах підопічних та приміщеннях загального користування.

Заклад отримує гуманітарну допомогу, в тому числі продукти харчування. Дана допомога обліковується відповідно до чинного законодавства.

Підопічні, які на день відвідування знаходились в інтернаті, легко йшли на контакт, позитивно реагували на членів групи НПМ.

Під час відвідування групою НПМ проведено особисте конфіденційне спілкування з 28 підопічними та 6 працівниками закладу.

При спілкуванні з керівником закладу, з'ясовано основну потребу інтернату, а саме ремонт покрівлі криши в корпусі де проживають підопічні. В даному закладі капітальний ремонт не здійснювався понад 10 років.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 21.06.2023 за результатами якого виявлені наступні порушення прав людини, зокрема:

неналежне спостереження за станом здоров'я підопічних;

неналежні умови зберігання та ведення обліку лікарських засобів, що створює реальну загрозу здоров'ю підопічних;

надання медичним персоналом закладу медикаментів підопічним за відсутності призначення лікаря;

порушення прав підопічних на гідні умови проживання;

порушення установленної норми площі житлових приміщень з розрахунку на одного підопічного;

відсутність ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики;

відсутність в посадових інструкцій (функціональних обов'язків) персоналу закладу не внесена заборона катування відповідно до вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведіння і покарання;

порушення правил товарного сусідства на зберігання харчових продуктів у холодильних камерах – м'ясні вироби зберігаються в одному відсіку із молочними продуктами;

порушення санітарних вимог;

За результатами відвідування НПМ були надані такі рекомендації:

1. Хмельницькій обласній військовій адміністрації:

забезпечити контроль за усуненням недоліків, викладених у звіті та вжити

заходів щодо забезпечення безпечних та комфортних умов проживання підопічних.

2. Базалійському будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю:

забезпечити дотримання у закладі прав підопічних на достатній життєвий рівень, що включає гідні умови проживання (заміна дивану);

усунути наявні порушення вимог ДБН В.2.2-18:2007 «Заклади соціального захисту населення» щодо дотримання допустимої площі проживання підопічних у житлових кімнатах у відділенні для ліжкових хворих;

усунути порушення санітарно-гігієнічних вимог в роботі харчоблоку;

забезпечити систематичний контроль за термінами зберігання продуктів харчування;

вжити заходів щодо отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики;

забезпечити належне ведення медичної документації підопічних відповідно до вимог відомчих нормативних актів Міністерства охорони здоров'я України;

визначити потребу та вжити заходів щодо зубопротезування підопічних закладу;

організувати проведення фізичної реабілітації підопічного Н.В. з огляду на його когнітивні порушення;

забезпечити контроль за термінами придатності лікарських препаратів;

вжити невідкладних заходів до усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду у закладі, на медичну допомогу та належні умови утримання, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності.

За інформацією, наданою закладом, зазначені у попередньому звіті рекомендації в більшості були виконані за попередній період.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У ході відвідування встановлено, що у закладі наявний Акт оцінки об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростіше укриття від 23.05.2023, затвердженого головним інспектором відділу ЗНС Хмельницького районного управління ГУ ДНСНС України у Хмельницькій області. Однак, дане укриття діє за принципом «двох стін», оскільки ті приміщення в яких знаходяться ліжка, запас води та одяг не відповідають нормам (в приміщеннях є вікна). Тобто, це укриття розраховане лише на персонал та підопічних, які можуть сидіти на стільцях.

Групою НПМ також зафіксовано, що в укритті відсутня належна система вентиляції. Укриття має два виходи, однак один з них не забезпечує вільний та належний доступ до приміщення укриття та можливість користування цим приміщенням маломобільними підопічними, оскільки, вздовж маршруту наявні високі пороги, вузькі сходи, відсутня відповідна кількість місць для сидіння та лавок для розміщення всіх підопічних і персоналу закладу (фото 7, 8, 9, 10).

Під час спілкування з підопічними та персоналом закладу було з'ясовано, що адміністрацією інтернату порушується право підопічних на безпеку, зокрема персоналом закладу ігнорується сигнал «повітряна тривога», евакуація підопічних та персоналу інтернату до укриття не здійснюється.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

2. Медична документація у закладі ведеться із порушенням вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування» (далі – наказ МОЗ України № 110). Так, у закладі ведуться застарілі зразки первинної медичної документації у формі «Історія хвороби» (фото 11).

3. Амбулаторний прийом та огляд підопічних не реєструється належним чином, відсутня Форма первинної облікової документації № 074/о «Журнал реєстрації амбулаторних пацієнтів», що суперечить вимогам наказу МОЗ України № 110. Водночас ведеться зошит «Назначення лікаря» (фото 12).

4. Групою НПМ встановлено, що у закладі не ведеться Журнал реєстрації випадків виявлення у вихованців/підопічних інтернатних закладів/установ тілесних ушкоджень, форма якого затверджена спільним наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2016 № 612/679. Окрім того, незважаючи на травматизм серед підопічних, працівники закладу не повідомляють про факти виявлених тілесних ушкоджень уповноваженим особам (фото 13).

5. У порушення вимог пункту 35 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772 (далі – Типове положення), не у всіх житлових кімнатах облаштовано кнопки виклику персоналу.

Окрім того, в тих кімнатах де наявні кнопки виклику персоналу, персонал не приходив. Вищевказане може свідчити про не функціонування даних кнопок виклику персоналу. Зі слів медичного персоналу, браслети швидко розряджаються і на момент відвідування заряджались.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

6. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах підопічних, що є порушенням норм житлової площі на особу та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007) (фото 14).

Окрім того, кімната ізолятору використовується, як житлова кімната, а не за призначенням (фото 15).

7. Усупереч вимогам ДБН В.2.2-18:2007 у приміщенні їдальні відсутні умивальники.

8. У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми), в деяких кімнатах відсутні шафи для одягу та кількість стільців, у переважній більшості кімнат, не відповідає кількості підопічних, які там проживають (фото 16).

9. Під час спілкування з маломобільними підопічними встановлено, що деяким із них персоналом установи упродовж тривалого часу (понад 1 рік) не забезпечено можливості бути на свіжому повітрі. Ліжкові хворі підопічні також позбавлені можливості перебувати на вулиці.

Порушення права підопічних на отримання інформації про свої права та обов'язки, права направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів влади (статі 40 і 57 Конституції України, стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

10. У відділеннях інтернату наявні інформаційні стенди, які потребують перегляду та наповнення актуальною інформацією, зокрема про контактні дані Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, місцевого структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, Національної поліції України, центрів з надання безоплатної правової допомоги тощо.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Хмельницькій обласній військовій адміністрації:

забезпечити контроль за додержанням прав підопічних;

вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Базалійського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю;

розглянути можливість додаткового фінансування закладу з метою усунення недоліків, викладених у звіті, зокрема ремонту покрівлі криши в житловому корпусі інтернату.

2. Базалійському будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю забезпечити:

облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

дотримання безпекових заходів під час оголошення сигналу «повітряна тривога»;

дотримання вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування»;

дотримання вимог спільного наказу Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України від 06.07.2016 № 612/679 «Про порядок обліку фактів звернення та доставлення до закладів охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів і підрозділів поліції»;

вжиття заходів щодо обладнання житлових кімнат підопічних (у першу чергу – ліжкових хворих) кнопками виклику персоналу відповідно до вимог Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772;

дотримання норм житлової площі на особу відповідно до вимог ДБН В.2.2-18:2007;

використання кімнати ізолятору за призначенням;

облаштування приміщення їдальні відповідно до вимог ДБН В.2.2-18:2007;

облаштування житлових кімнат інтернату відповідно до Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах

соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857;

підопічним (ліжковим хворим) можливість регулярно перебувати на свіжому повітрі;

наповнення інформаційних стендів відомостями про права підопічних, контактними номерами телефонів гарячих ліній організацій, посадових осіб, до яких вони можуть звернутися за допомогою, у разі порушення їх прав та інтересів.

Додаток: фотоматеріали на 6 арк. в 1 прим.

Керівник регіональної групи НПМ
Представник громадської організації

Ольга ОСЕРЕДЧУК

Фотоматеріали

фото 1

фото 2

фото 3

φωτο 4

φωτο 5

φωτο 6

φωτο 7

φωτο 8

φωτο 9

фото 10

фото 11

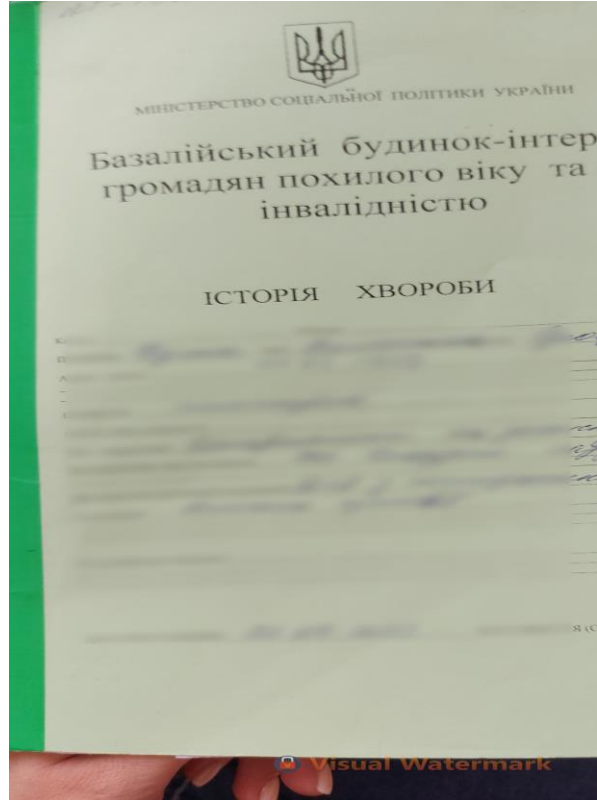

фото 12

фото 13

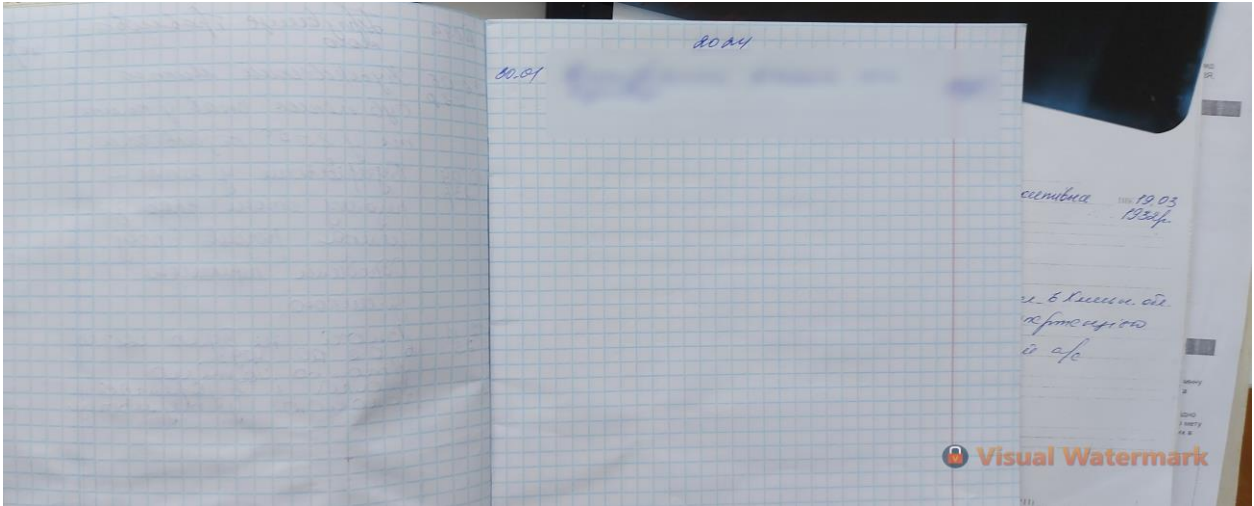

фото 14

фото 15

φωτο 16

